

RÅDETS HENSTILLING

af 12. juli 2005

vedrørende de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politikker (2005-2008)

(2005/601/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

gennemførelsen og øge følelsen af ejerskab over for Lissabon-strategien.

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 99, stk. 2,

som henviser til Kommissionens henstilling,

som henviser til Det Europæiske Råds drøftelse den 16.-17. juni 2005, og

som tager i betragtning, at Europa-Parlamentet har vedtaget en beslutning om Kommissionens henstilling,

Disse overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker (BEPG) afspejler således den nye start på Lissabon-strategien og er koncentreret om de økonomiske politikkers bidrag til større vækst og flere arbejdspladser. Afsnit A i BEPG omhandler det bidrag, som de makroøkonomiske politikker kan yde i den forbindelse. Afsnit B fokuserer på de foranstaltninger og politikker, som medlemsstaterne bør gennemføre for at styrke viden og innovation med henblik på vækst og gøre Europa til et mere attraktivt sted at investere og arbejde i. I overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Bruxelles (den 22. og 23. marts 2005) bør BEPG som et generelt instrument for samordning af de økonomiske politikker fortsat omfatte hele viften af makro- og mikroøkonomiske politikker samt beskæftigelsespolitikken, for så vidt der er et samspil mellem denne og de økonomiske politikker; BEPG skal sikre den generelle økonomiske sammenhæng mellem strategiens tre strenge. De eksisterende mekanismer for multilateral overvågning finder fortsat anvendelse for BEPG.

HENSTILLER:

Disse retningslinjer finder anvendelse for alle medlemsstater og for Fællesskabet. De skal styrke sammenhængen i de reformforanstaltninger, der er indeholdt i medlemsstaternes nationale reformprogrammer, og vil blive suppleret af Lissabon-fællesskabsprogrammet 2005-2008, der omfatter samtlige tiltag, der skal iværksættes på fællesskabsplan til fremme af vækst og beskæftigelse. Ved gennemførelsen af alle relevante aspekter af disse retningslinjer skal der tages hensyn til kønsmainstreaming.

INDLEDNING

Det Europæiske Råd i marts 2005 **relancerede Lissabon-strategien med fornyet fokus på vækst og beskæftigelse i Europa** ⁽¹⁾. Med denne beslutning har stats- og regeringscheferne givet et klart budskab om Unionens prioriteter for de kommende år. Europa må fokusere sine politikker yderligere på vækst og beskæftigelse for at nå Lissabon-målene på baggrund af en sund makroøkonomisk politik og inden for rammer, der sigter mod social samhørighed og miljømæssig bæredygtighed, som er vigtige søjler i Lissabon-strategien.

Gennemførelsen af Lissabon-dagsordenen må have en særlig bevågenhed. For at nå disse mål må Unionen i højere grad mobilisere alle ressourcer både nationalt og på fællesskabsplan, så synergiene mellem disse kan udnyttes bedre. Endvidere kan inddragelsen af relevante interessenter bidrage til at øge bevidstheden om behovet for vækst og stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker og strukturreformer, forbedre kvaliteten af

DEN ØKONOMISKE SITUATION I EU

Den økonomiske aktivitet i EU, der fra midten af 2003 var præget af øget dynamik, afdæmpedes i andet halvår af 2004 under påvirkning af ydre faktorer såsom høje og ustabile oliepriser, det nedsatte væksttempo i verdenshandelen og den høje eurokurs. Den manglende modstandsdygtighed i visse europæiske økonomier kan også delvis skyldes vedvarende strukturelle svagheder. Væksten i det reale BNP forventes at fortsætte i moderat tempo i 2005, men det samlede årlige gennemsnit vil uundgåeligt være præget af, at udgangspunktet fra 2004 blev lavere end forventet. Den indenlandske efterspørgsels bidrag til opsvinget har foreløbig været forskelligt i de forskellige medlemsstater, men der forventes en gradvis styrkelse i løbet af året understøttet af gunstige finansieringsvilkår (herunder lave realrenter) og et afdæmpet inflationspres.

⁽¹⁾ Konklusionerne fra Det Europæiske Råd i marts 2005, (http://ue.eu.int/cms3_fo/showPage.asp?lang=en&id=432&mode=g&name).

Det økonomiske opsving har i vid udstrækning været afhængigt af en fornyet global vækst og en hurtig stigning i verdenshandelen. Efterhånden som den globale vækstcyklus når sit toppunkt og kan absorbere de afdæmpende virkninger af de højere verdensmarkedspriser på olie, vil der blive lagt stadig mere vægt på den indenlandske efterspørgsel i EU med henblik på at få mere gang i opsvinget. Strukturpolitikker og makroøkonomiske politikker skal ses på baggrund af en situation, hvor priserne på råvarer, navnlig olie, stiger, mens der er et nedadgående pres på priserne på industriprodukter. En tilbagevenden til de potentielle vækstrater i EU er derfor i vid udstrækning betinget af øget tillid i erhvervslivet og hos forbrugerne samt af en gunstig økonomisk udvikling på verdensplan, blandt andet med hensyn til oliepriser og valutakurser. På denne baggrund er det vigtigt, at den økonomiske politik er tillidsvækkende og dermed bidrager til at skabe betingelser for øget indenlandsk efterspørgsel og jobskabelse på kort sigt, og at strukturreformerne bidrager til et øget vækstpotentiale på mellemlang sigt.

Ledigheden forventes at falde, om end langsomt, til 8,7 % i 2006. Den samlede beskæftigelsesfrekvens anslås at ligge på 63,0 % for EU-25 i 2003, hvilket er betydeligt lavere end det vedtagne mål på 70 %. For kvindernes beskæftigelsesfrekvens er målet at nå op på 60 %; fremskridtene har dog været langsomme, og frekvensen er nu på 55,1 % for EU-25, men forventes at blive bedre igen. Beskæftigelsesfrekvensen for ældre arbejdstagere fortsatte med at stige til lige over 40,2 %, men der er et stort spring op til de 50 %, der er målet for 2010. Samtidig har fremskridtene med at forbedre kvaliteten i arbejdet været blandede, og den økonomiske afmatning har sat problemerne med social inklusion mere i fokus. Langtidsledigheden er begyndt at stige igen efter flere års fald og vil sandsynligvis ikke falde igen i nær fremtid.

Trægheden i det økonomiske opsving i EU giver anledning til fortsat bekymring. EU's økonomi er i mange henseender længere væk fra sit mål om at blive den mest konkurrencedygtige økonomi i verden, end det var tilfældet i marts 2000. På baggrund heraf er kløften mellem Europas vækstpotentiale og dets økonomiske partners vækstpotentiale ikke blevet væsentligt mindre.

— En første forklaring på de fortsat utilfredsstillende resultater i Unionens økonomi er, at **arbejdskraftinputtet fortsat er forholdsvis lavt**. På baggrund af medlemsstaternes indsats er beskæftigelsesfrekvensen steget fra 61,9 % i 1999 til 63,0 % i 2003. Men der er stadig meget, der skal forbedres, især for unge og ældre arbejdstageres vedkommende, hvis Lissabon-målene skal nås.

— En anden nøgleforklaring på EU's dårlige resultater er, at **produktivitetens væksten er lav**. Produktivitetens væksten har været nedadgående i flere årtier.

AFSNIT A

MAKROØKONOMISKE POLITIKKER FOR VÆKST OG BESKÆFTIGELSE ⁽¹⁾

A.1. Makroøkonomiske politikker, der skaber grundlag for mere vækst og flere arbejdspladser

At sikre økonomisk stabilitet for at øge beskæftigelses- og vækstpotentialet

Sunde makroøkonomiske politikker er en vigtig forudsætning for en afbalanceret økonomisk ekspansion og en fuld udnyttelse af det aktuelle vækstpotentiale. De er også afgørende, hvis der skal skabes rammevilkår, der vil fremme et passende opsparings- og investeringsniveau samt en stærkere drejning af sidstnævnte i retning af viden og innovation, således at økonomien kan udvikle sig hen imod en varig, højere og ikke-inflatorisk vækst og beskæftigelse. Dette vil medvirke til at fastholde gunstige lange renter og bidrage til rimelige valutakursudviklinger. Når virksomheder og enkeltpersoner lægger planer for fremtiden, må de kunne have tillid til, at prisstabiliteten vil blive fastholdt.

Pengepolitikkerne kan bidrage hertil ved at tage sigte på prisstabilitet samt, uden at dette mål berøres heraf, ved at understøtte andre generelle økonomiske politikker med henblik på vækst og beskæftigelse. For de nye medlemsstater er det vigtigt, at pengepolitikkerne bidrager til at opnå en holdbar real — og nominal — konvergens. Valutakursregimerne er en vigtig del af den overordnede ramme for den økonomiske politik og pengepolitikken og bør være orienteret mod opnåelse af en real og holdbar nominal konvergens. Deltagelse i ERM II på et passende tidspunkt efter tiltrædelsen vil være en hjælp i disse bestræbelser. Nogle af disse medlemsstater står over for endnu en udfordring i deres makroøkonomiske politik, idet de skal holde deres underskud på de løbende poster under et vist niveau, hvor der er sikkerhed for sund ekstern finansiering. I den forbindelse vil en stram finanspolitik være afgørende for at reducere underskuddet på de løbende poster.

⁽¹⁾ Når medlemsstaterne gennemfører de følgende politiske retningslinjer, skal de være opmærksomme på, at de landespecifikke henstillinger, der blev udstedt i forbindelse med Rådets henstilling af 26. juni 2003 om de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politik (for perioden 2003-2005), som de foreligger efter opdateringen i Rådets henstilling af 5. juli 2004 om 2004-opdateringen af disse retningslinjer, stadig har gyldighed som referenceramme.

Hvis der opnås en sund budgetstilling, vil de automatiske budgetstabilisatorer kunne virke fuldt ud og symmetrisk over konjunkturforløbet og derved stabilisere outputtet omkring en højere og holdbar væksttrend. For de medlemsstater, der allerede har opnået sunde budgetstillinger, er udfordringen nu at fastholde denne stilling. For de øvrige medlemsstaters vedkommende er det vigtigt, at de træffer alle de korrigerende foranstaltninger, der er nødvendige for at nå deres mellemfristede budgetmål, især hvis de økonomiske forhold forbedres, samt at de undgår procykliske politikker og opnår en situation, hvor der er tilstrækkelig plads til, at de automatiske stabilisatorer kan virke fuldt ud over konjunkturforløbet inden den næste økonomiske nedgang. I overensstemmelse med Økofin-Rådets rapport »En bedre gennemførelse af stabilitets- og vækstpacten«, der blev godkendt af Det Europæiske Råd (den 22.-23. marts 2005), bør det mellemfristede budgetmål differentieres for de enkelte medlemsstater for at tage hensyn til forskelligheden i de økonomiske og budgetmæssige stillinger og udviklinger samt i den finanspolitiske risiko for de offentlige financers holdbarhed, også i lyset af fremtidige demografiske ændringer. De krav i stabilitets- og vækstpacten, der gælder for euroområdet, gælder også for de medlemsstater, der deltager i ERM II.

Retningslinje nr. 1. For at sikre økonomisk stabilitet med henblik på bæredygtig vækst 1. bør medlemsstaterne i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpacten overholde deres mellemfristede budgetmål. Så længe dette mål ikke er nået, bør de træffe alle de korrigerende foranstaltninger, der er nødvendige for at nå det. Medlemsstaterne bør undgå procykliske finanspolitikker. Endvidere skal de medlemsstater, der har uforholdsmæssigt store underskud, træffe virkningsfulde foranstaltninger for at sikre en hurtig korrektion af de uforholdsmæssigt store underskud; 2. bør medlemsstater med et underskud på de løbende poster, som der er risiko for er uholdbart, arbejde på at korrigere underskuddet ved at gennemføre strukturreformer, ved at fremme den eksterne konkurrenceevne, og, hvis det er relevant, ved at bidrage til at korrigere det gennem deres finanspolitik. Se også den integrerede retningslinje »For at kunne bidrage til en dynamisk, velfungerende ØMU« (nr. 6).

Sikring af den langsigtede økonomiske bæredygtighed i lyset af Europas aldrende befolkning

Aldringen af befolkningen i Europa giver alvorlige risici for den langsigtede bæredygtighed af EU's økonomi. Ifølge de seneste fremskrivninger vil EU's befolkning i den erhvervsdygtige alder (15-64 år) i 2050 være 18 % lavere end i 2000, og antallet af personer over 65 år vil være steget med 60 %. Det medfører ikke alene en højere forsørgerbyrde, men betyder også, at medmindre der gøres en indsats nu for at sikre den langsigtede finanspolitiske holdbarhed, kan gældsbyrden vokse på grund af stigningen i de aldersrelaterede offentlige udgifter, der kan blive et lavere potentielt output pr. indbygger, fordi der bliver færre personer i den erhvervsdygtige alder, og der kan blive problemer i fremtiden med finansiering af pensions-, socialsikrings- og sundhedssystemerne.

Medlemsstaterne bør afhjælpe de økonomiske virkninger af aldringen ved — som led i den veletablerede trestrengede strategi til imødegåelse af aldringens budgetmæssige virkninger — at reducere gælden i et tilfredsstillende tempo og skabe incitamenter, der kan hæve beskæftigelsesfrekvenserne og øge arbejdskraftudbuddet, således at virkningen af det fremtidige fald i antallet af personer i den erhvervsdygtige alder udlignes. Trods den seneste stigning i beskæftigelsesfrekvensen til 63,0 % i 2003 er denne stadig forholdsvis lav, hvilket indikerer, at Europa har en uudnyttet arbejdskraftreserve. Der er således gode muligheder for yderligere forbedringer, især hvad angår kvinder, unge og ældre arbejdstagere. Ifølge denne strategi er det også vigtigt at modernisere de sociale beskyttelsessystemer for at sikre, at de er finansielt levedygtige, ved at give personer i den erhvervsdygtige alder incitamenter til at være aktive på arbejdsmarkedet og samtidig sikre, at disse systemer opfylder deres mål med hensyn til adgang og adækvat funktion. Navnlig vil et bedre samspil mellem de sociale beskyttelsessystemer og arbejdsmarkedet kunne fjerne forvriddinger og tilskynde folk til at blive længere på arbejdsmarkedet set på baggrund af den øgede forventede levetid.

Retningslinje nr. 2. For at sikre den økonomiske og finanspolitiske holdbarhed som grundlag for øget beskæftigelse bør medlemsstaterne i lyset af de forventede omkostninger i forbindelse med befolkningens aldring 1. sørge for, at den offentlige gæld nedbringes i et tilfredsstillende tempo, så de offentlige finanser styrkes; 2. reformere og styrke pensions-, socialsikrings- og sundhedssystemerne for at sikre, at de er finansielt levedygtige, tilgængelige og socialt adækvate, og 3. træffe foranstaltninger, der kan øge arbejdsmarkedsdeltagelsen og arbejdskraftudbuddet, især hvad angår kvinder, unge og ældre arbejdstagere, samt fremme en livscyklustilgang til arbejde for at øge antallet af arbejdstimer i økonomien. Se også den integrerede retningslinje »At anlægge en livscyklustilgang til arbejdet« (nr. 18 samt nr. 4, 19 og 21).

Fremme af en vækst- og beskæftigelsesorienteret samt effektiv ressourceallokering

Det er nødvendigt, at der findes veludformede skatte- og udgiftssystemer, der fremmer en effektiv ressourceallokering, hvis den offentlige sektor i fuldt omfang skal kunne bidrage til vækst og beskæftigelse uden at skade målene om økonomisk stabilitet og bæredygtighed. Det kan opnås ved at omdirigere udgifterne til vækstfremmende kategorier som forskning og udvikling (FoU), fysisk infrastruktur, miljøvenlige teknologier, menneskelig kapital og viden. Medlemsstaterne kan også bidrage til at kontrollere andre udgiftskategorier ved at benytte udgiftsregler og resultatbudgettering og ved at indføre vurderingsmekanismer, der kan sikre, at de enkelte reformforanstaltninger og overordnede reformpakker er velgennemtænkte. En nøgleprioritet for EU's økonomi er at sikre, at skattestruktur og samspillet mellem dem og overførselsystemerne fremmer et højere vækstpotentiale gennem mere beskæftigelse og investering.

Retningslinje nr. 3. For at fremme en vækst- og beskæftigelsesorienteret samt effektiv ressourceallokering bør medlemsstaterne, uden at det skader retningslinjerne om økonomisk stabilitet og bæredygtighed, rette sammensætningen af de offentlige udgifter over mod væksthæmmende kategorier i overensstemmelse med Lissabon-strategien, tilpasse skattestrukturene, så de styrker vækstpotentialet, sikre, at der findes mekanismer, der gør det muligt at vurdere forholdet mellem de offentlige udgifter og gennemførelsen af de politiske målsætninger, og sikre reformpakkernes overordnede sammenhæng. Se også den integrerede retningslinje »At tilskynde til bæredygtig ressourceanvendelse og styrke synergiene mellem miljøbeskyttelse og vækst« (nr. 11).

Sikkerhed for, at lønudviklingen bidrager til vækst og stabilitet og supplerer strukturreformerne

Lønudviklingen kan bidrage til stabile makroøkonomiske forhold og til et beskæftigelsesfremmende policy-miks, forudsat at reallønstigningerne er i overensstemmelse med den underliggende produktivitetsvækstrate på mellemlang sigt og er forenelige med en rentabilitet, der giver mulighed for produktivitets-, kapacitets- og beskæftigelsesfremmende investeringer. Det kræver, at midlertidige faktorer såsom variationer i produktiviteten forårsaget af cykliske faktorer eller engangsstigninger i den samlede inflationsrate ikke forårsager en uholdbar tendens i lønvæksten, og at lønudviklingen afspejler lokale arbejdsmarkedsforhold.

På grund af det fortsatte opadgående pres på olie- og råvarepriserne må der holdes øje med, hvordan lønftaler og stigninger i arbejdsomkostningerne indvirker på prisstabiliteten og priskonkurrenceevnen. Det faktum, at denne sekundære virkning endnu ikke har vist sig, er glædeligt. Disse problemstillinger må indgå i den løbende dialog og informationsudveksling mellem de pengepolitiske og finanspolitiske myndigheder og arbejdsmarkedets parter via den makroøkonomiske dialog.

Retningslinje nr. 4. For at sikre, at lønudviklingen bidrager til makroøkonomisk stabilitet og vækst, og for at øge omstillings- evnen bør medlemsstaterne sørge for de rette rammebetingelser for lønforhandlingssystemerne med fuld respekt for arbejdsmarkedsparternes rolle med henblik på at fremme en udvikling i de nominelle løn- og arbejdskraftomkostninger, der er forenelig med prisstabilitet og produktivitetstendensen på mellemlang sigt, under hensyntagen til forskelle i kvalifikationer og lokale arbejdsmarkedsforhold. Se også den integrerede retningslinje »At sikre en udvikling af arbejdskraftomkostningerne og lønfastsættelsesmekanismer, der er fremmende for beskæftigelsen« (nr. 22).

Fremme af sammenhængende makroøkonomiske politikker, struktur- og beskæftigelsespolitikker

Formålet med sunde makroøkonomiske politikker er at skabe betingelser, der er fremmende for jobskabelse og vækst.

Strukturreformer, der er i overensstemmelse med sunde budgetstillinger på kort og mellemlang sigt, er af væsentlig betydning for øget produktivitet og beskæftigelse på mellemlang sigt og fører således til fuld udnyttelse og styrkelse af vækstpotentialet. De bidrager også til finanspolitisk holdbarhed, makroøkonomisk stabilitet og modstandskraft over for chok. Samtidig er passende makroøkonomiske politikker vigtige for at drage fuld fordel af strukturreformerne med hensyn til vækst og beskæftigelse. Et vigtigt træk i medlemsstaternes overordnede økonomiske strategi er at sikre, at de har et sammenhængende sæt af strukturpolitikker, der understøtter de makroøkonomiske rammer, og omvendt. Markedsreformerne skal især forbedre økonomiernes generelle omstillings- og tilpasningsevne over for ændringer i de konjunkturbetingede økonomiske forhold og også over for mere langsigtede tendenser som globalisering og teknologi. Der bør derfor gøres en indsats for at reformere skattesystemerne og de sociale systemer, så det kan betale sig at arbejde, og så der ikke er nogen incitamenter til ikke at deltage på arbejdsmarkedet.

Retningslinje nr. 5. For at fremme større sammenhæng mellem makroøkonomiske politikker, strukturpolitikker og beskæftigelsespolitikker bør medlemsstaterne gennemføre reformer på arbejds- og produktmarkedene, der dels øger vækstpotentialet, dels støtter de makroøkonomiske rammer ved at øge fleksibiliteten, faktormobiliteten og tilpasningsevnen på arbejds- og produktmarkedene som svar på globaliseringen, teknologiske fremskridt, efterspørgselsændringer og konjunkturbetingede ændringer. Medlemsstaterne bør navnlig sætte yderligere gang i reformer af skattesystemerne og de sociale systemer for at forbedre incitamenterne, og for at det skal kunne betale sig at arbejde; de bør endvidere øge arbejdsmarkedernes tilpasningsdygtighed gennem en kombination af fleksibilitet og ansættelsens sikkerhed samt forbedre beskæftigelsesegnetheden gennem investeringer i menneskelig kapital. Se også den integrerede retningslinje »At skabe større fleksibilitet kombineret med beskæftigelsesikkerhed og begrænse segmenteringen af arbejdsmarkedet under behørig hensyntagen til arbejdsmarkedsparternes rolle« (nr. 21 og 19).

A.2. At sikre et dynamisk og velfungerende euroområde

Behovet for at opnå højere vækst og beskæftigelse er særlig akut i euroområdet i betragtning af de seneste moderate økonomiske resultater og det lave niveau for den potentielle vækst på ca. 2 % (ifølge Kommissionens skøn). I overslaget fra foråret 2005 nedjusterede Kommissionen sit skøn for 2005 til 1,6 % vækst i euroområdet. De økonomiske forskelle vil muligvis øges i euroområdet målt i vækst, indenlandsk efterspørgsel og inflationspres. Afdæmpningen af den økonomiske vækst i euroområdet i andet halvår af 2004 kan tilskrives dels ydre faktorer — høje og ustabile oliepriser, en langsommere vækst i verdenshandelen og den høje eurokurs — dels interne stivheder. Hvad angår ydre faktorer, så udgør en uheldig udvikling i oliepriserne og vedvarende globale ubalancer fortsat en ikke ubetydelig nedadgående risiko.

Den indenlandske efterspørgsel har været specielt afdæmpet i euroområdet, hvor såvel privatforbruget som investeringerne ligger betydeligt under niveauet for EU-25 som helhed i 2004. Det afdæmpede privatforbrug ser ud til at have sin rod i fortsatte bekymringer navnlig med hensyn til beskæftigelsesudsigterne (med en ledighed, der fortsat er på omkring 9 %) samt indkomstudsigerne på mellemlang sigt. Tillidsniveauet og den manglende varige bedring på efterspørgselsiden har betydet, at der fortsat holdes igen med investeringerne.

Udfordringen for euroområdet er at sikre udnyttelsen af det nuværende vækspotentiale og frem for alt at øge vækspotentialet over tid. Det opnås bedst ved vækst- og stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker og omfattende strukturreformer. Det gælder i høj grad for euroområdets medlemsstater og de medlemsstater, der deltager i ERM II, da disse to ting har stor indvirkning på landenes evne til at tilpasse sig chok med asymmetrisk indvirkning og derfor på den økonomiske modstandskraft i euroområdet som helhed. Desuden påvirker de økonomiske resultater, der opnås af det enkelte medlem af euroområdet, og de politikker, det følger, fælles anliggender såsom euroens kurs, rentesatser, prisstabilitet og euroområdets sammenhængskraft. Alt dette betyder, at der er behov for effektiv politisk koordinering både i EU og i euroområdet med henblik på at øge vækspotentialet og opnå bedre resultater.

Det forhold, at der ikke er nationale rente- og valutakurspolitikker, gør det også mere nødvendigt at opnå og opretholde sunde budgetstillinger over konjunkturforløbet, der giver en tilstrækkelig budgetmargen til at kunne absorbere virkningen af konjunktursvingninger eller økonomiske chok med asymmetrisk virkning. Det er vigtigt at have strukturpolitikker, der kan give en smidig tilpasning af priser og lønninger, hvis det skal sikres, at euroområdets medlemsstater er i stand til hurtigt at tilpasse sig chok (som for eksempel det nuværende oliepris-chok), og hvis en uønsket inflationsudvikling skal undgås. I den forbindelse er det især vigtigt at have politikker, der øger arbejdsmarkedernes reaktionsevne, ved at tilskynde til større erhvervsdeltagelse, faglig og geografisk mobilitet og lønfastsættelse samt at gennemføre hensigtsmæssige reformer af produktmarkederne.

Policy-mikset i euroområdet bør på kort sigt fremme et økonomisk opsving og samtidig sikre den langsigtede holdbarhed og stabilitet. I den nuværende situation er det vigtigt, at policy-mikset understøtter tilliden hos forbrugerne og investorerne, hvilket betyder, at der fortsat bør sættes på stabilitet på mellem-lang sigt. Finanspolitikken skal sikre en budgetstilling, der på den ene side tager højde for virkningen af befolkningens aldring og på den anden side giver en sammensætning af de offentlige udgifter og indtægter, der fremmer økonomisk vækst.

For at euroområdet skal kunne bidrage til international økonomisk stabilitet og bedre kunne repræsentere sine økonomiske interesser, er det afgørende, at det spiller sin rolle fuldt ud i det internationale monetære og økonomiske samarbejde. Et stabilt

formandskab for Eurogruppen vil bidrage til at koordinere euroområdets medlemmers stillinger, men euroområdets eksterne repræsentation skal forbedres på grundlag af den ramme, der findes i Wien-aftalen af 11. og 12. december 1998, så euroområdet kan indtage en ledende strategisk rolle i udviklingen af det globale økonomiske system.

Retningslinje nr. 6. For at kunne bidrage til en dynamisk og velfungerende ØMU må euroområdets medlemsstater sikre en bedre koordinering af deres økonomiske politikker og finanspolitikker; de må navnlig 1. være særlig opmærksomme på de offentlige finansers finansielle holdbarhed i fuld overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagten; 2. bidrage til et policy-miks, der fremmer et økonomisk opsving og er foreneligt med prisstabilitet og derfor øger tilliden hos erhvervslivet og forbrugerne på kort sigt, men som samtidig er foreneligt med en langsigtet bæredygtig vækst; 3. presse på med strukturreformer, der vil øge euroområdets potentielle vækst på lang sigt og forbedre dets produktivitet, konkurrenceevne og økonomiske tilpasning til asymmetriske chok, under særlig hensyntagen til beskæftigelsespolitikken, og 4. sikre, at euroområdets indflydelse i det globale økonomiske system står i et rimeligt forhold til dets økonomiske vægt.

AFSNIT B

MIKROØKONOMISKE REFORMER, DER SKAL ØGE EUROPAS VÆKSTPOTENTIALE

Strukturreformer er vigtige, hvis EU's vækspotentiale skal øges og den makroøkonomiske stabilitet støttes, fordi de øger den europæiske økonomis effektivitet og tilpasningsevne. Produktivetsgevinster opnås ved konkurrence, investeringer og innovation. At øge Europas vækspotentiale kræver fremskridt med både jobskabelse og produktivitetsvækst. Siden midten af 1990'erne er produktivitetsvæksten i EU gået mærkbart ned. Denne nedgang skyldes til dels øget beskæftigelse af lavtuddannede arbejdstagere. At få vendt denne tendens i produktiviteten er en stor udfordring for EU, især i lyset af den aldrende befolkning. Alene befolkningens aldring anslås at reducere den nuværende procentsats for den potentielle vækst til næsten det halve. Det er således helt afgørende at få sat fart i produktivitetsvæksten og øge antallet af arbejdstimer, hvis levestandarden skal opretholdes og øges fremover, og der skal sikres et højt socialt beskyttelsesniveau.

B.1. Viden og innovation — motorer for en bæredygtig vækst

Viden, der akkumuleres gennem investeringer i FoU, innovation og uddannelse, er et af nøgleelementerne for vækst i det lange løb. Politikker, der sigter mod at øge investeringerne i viden og styrke innovationskapaciteten i EU's økonomi, er selve kernen i Lissabon-strategien for vækst og beskæftigelse. Derfor vil de nationale og regionale programmer i stigende grad blive rettet mod investeringer på disse områder i overensstemmelse med Lissabon-målene.

At øge og forbedre investeringerne i FoU med henblik på at etablere et europæisk vidensområde

FoU påvirker økonomisk vækst på mange måder: For det første kan det medvirke til at skabe nye markeder eller produktionsprocesser; for det andet kan det føre til gradvise forbedringer af allerede eksisterende produkter og produktionsprocesser; og for det tredje forøger det et lands evne til at absorbere nye teknologier.

EU bruger for øjeblikket omkring 2 % af BNP på FoU (lige fra under 0,5 % til over 4 % af BNP i de forskellige medlemsstater), hvilket ikke er meget mere, end da Lissabon-strategien blev lanceret. Desuden er det kun omkring 55 % af forskningsudgifterne i EU, der finansieres af erhvervslivet. Det lave niveau for de private FoU-investeringer er én af hovedårsagerne til innovationskløften mellem EU og USA. Det er nødvendigt at gøre hurtigere fremskridt hen imod det kollektive EU-mål om at øge forskningsinvesteringerne til 3 % af BNP. Medlemsstaterne opfordres til at aflægge rapport om deres FoU-udgiftsmål for 2008 og 2010 og om foranstaltningerne i deres nationale Lissabon-programmer med henblik på at nå disse mål. Den største udfordring er at få indført rammevilkår, instrumenter og incitament, for at virksomhederne skal investere i forskning.

De offentlige forskningsbevillinger skal bruges mere effektivt, og forbindelserne mellem offentlig forskning og den private sektor skal forbedres. Ekspertisecentre og -netværk bør udbygges, de offentlige støtteordninger bør anvendes bedre for at øge den private sektors innovation, og det bør endelig sikres, at de offentlige investeringer får en løftestangeffekt, og at forskningsinstitutionernes og universiteternes forvaltning moderniseres. Det er også vigtigt at sikre, at virksomhederne opererer i et konkurrencepræget miljø, eftersom konkurrence er et vigtigt incitament for private investeringer i innovation. Der må endvidere gøres en stor indsats for at øge antallet og kvaliteten af de aktive forskere i Europa, især ved at få flere studerende ind på de naturvidenskabelige, tekniske og ingeniørvideenskabelige fag, udvide forskernes karrieremuligheder og transnationale og tværsektorielle mobilitet og fjerne hindringer for forskeres og studerendes mobilitet.

Den internationale dimension af FoU bør styrkes med hensyn til fælles finansiering, udvikling af en mere kritisk masse på EU-plan inden for kritiske områder, der kræver betydelige midler, og fjernelse af hindringer for forskeres og studerendes mobilitet.

Retningslinje nr. 7. For at øge og forbedre investeringerne i FoU, navnlig fra det private erhvervsliv, bekræftes det overordnede mål på 3 % af BNP i 2010 med en passende fordeling mellem private og offentlige investeringer. Medlemsstaterne skal fastlægge specifikke mellemniveauer. De bør endvidere udvikle en vifte af foranstaltninger, der er egnede til at fremme FoU, navnlig erhvervslivets FoU, ved: 1. at forbedre rammevilkårene og sørge for, at virksomhederne opererer i et tilstrækkeligt konkurrencepræget og attraktivt miljø; 2. at øge effektiviteten og effciensen af de offentlige investeringer i FoU og udvikle offentligt-private partnerskaber; 3. at udbygge og styrke ekspertisecentre på medlemsstaternes uddannelses- og forskningsinstitutioner og om nødvendigt skabe nye samt forbedre samarbejde og teknologioverførsel mellem offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder; 4. at videreudvikle og gøre bedre brug af incitament, der kan virke som løftestang for privat FoU; 5. at modernisere forvaltningen af forskningsinstitutioner og universiteter; 6. at sørge for, at der er tilstrækkeligt mange kvalificerede forskere, ved at få flere studerende ind på de naturvidenskabelige, tekniske og ingeniørvideenskabelige fag og udvide karrieremulighederne og den europæiske, internationale og tværsektorielle mobilitet for FoU-specialister.

Fremme af innovation

Dynamikken i den europæiske økonomi er fuldstændig afhængig af dens evne til innovation. Der må være de rette økonomiske rammevilkår for innovation. Det indebærer velfungerende finans- og produktmarkeder samt effektive og overkommelige midler til at håndhæve intellektuelle ejendomsrettigheder. Innovationer indføres ofte på markedet af nye virksomheder, der kan have meget svært ved at opnå finansiering. Derfor vil foranstaltninger, der sigter mod oprettelse af innovative virksomheder og deres vækst, herunder bedre adgang til finansiering, kunne fremme innovativ virksomhed. Man kan fremme teknologispredning og politikker med henblik på en bedre integration af nationale innovations- og uddannelsessystemer, hvis der udvikles innovationscentre og -netværk og indføres supportservice rettet mod SMV'er. Overførsel af viden gennem forskermobilitet, udenlandske direkte investeringer eller importeret teknologi er særlig fordelagtige for tilbagestående lande og regioner.

Retningslinje nr. 8. For at fremme alle former for innovation bør medlemsstaterne fokusere på 1. forbedring af supportservice til innovation, især til spredning og teknologioverførsel; 2. oprettelse og videreudvikling af innovationscentre, netværk og virksomhedskuvøser, der samler universiteter, forskningsinstitutioner og virksomheder, både på regionalt og lokalt plan, og bidrager til at slå bro over teknologikløften mellem regionerne; 3. incitament til grænseoverskridende videnoverførsel, herunder gennem udenlandske direkte investeringer; 4. tilskyndelse til offentlige indkøb af innovative produkter og tjenester; 5. bedre adgang til indenlandsk og international finansiering og 6. effektive og overkommelige midler til at håndhæve intellektuelle ejendomsrettigheder.

Spredning af informations- og kommunikationsteknologi (ikt) i overensstemmelse med målene og tiltagene i det kommende i2010-initiativ er ligeledes en vigtig måde, hvorpå produktiviteten, og dermed den økonomiske vækst, kan forbedres. EU har været ude af stand til at høste det fulde udbytte af den øgede produktion og anvendelse af informations- og kommunikationsteknologier (ikt). Det er et udtryk for, at der stadig underinvesteres i ikt, at der er institutionelle forhindringer og organisatoriske problemer med hensyn til indførelse af ikt. Teknologisk innovation er i sidste instans betinget af et væksthæmmede økonomisk miljø. I denne sammenhæng er anvendelsen af intelligent logistik en effektiv måde, hvorpå man kan sikre, at de europæiske produktionssteders omkostninger fortsat er konkurrencedygtige. Et åbent og konkurrencepræget marked for elektronisk kommunikation er ligeledes vigtigt i den henseende.

Retningslinje nr. 9. For at lette spredning og effektiv anvendelse af ikt og udvikle et bredt favnende og inkluderende informationssamfund bør medlemsstaterne: 1. tilskynde til udstrakt brug af ikt inden for de offentlige tjenester, SMV'er og husholdningerne; 2. fastsætte den nødvendige ramme for de hermed forbundne ændringer i arbejdets organisering i økonomien; 3. fremme en stærk europæisk industri inden for ikt-sektorens nøglesegmenter; 4. tilskynde til udvikling af stærke ikt- og indholdsindustrier samt velfungerende markeder; 5. sikre netværks- og informationsikkerhed samt konvergens og interoperabilitet med henblik på at skabe et informationsrum uden grænser; 6. tilskynde til udbredelsen af bredbåndsnet, bl.a. i de utilstrækkeligt dækkede områder, med henblik på udvikling af vidensøkonomien. Se også den integrerede retningslinje »At skabe større fleksibilitet kombineret med beskæftigelsesikkerhed og begrænse segmenteringen af arbejdsmarkedet under behørig hensyntagen til arbejdsmarkedsparternes rolle« (nr. 21).

Styrkelse af det europæiske industrielle grundlags konkurrencefordele

Den seneste nedgang i EU's produktivitetsvækst skyldes delvis, at EU har svært ved at reorientere sin økonomi mod de sektorer, der har en højere produktivitetsvækst.

For at kunne fremme og bevare en økonomisk og teknologisk førende stilling må Europa øge sin evne til at udvikle og markedsføre nye teknologier, herunder ikt. De synergier, der opstår, når medlemsstaterne i fællesskab tager udfordringer op på europæisk plan i forbindelse med forskning, regulering og finansiering, fordi de har svært ved at tackle markedssvigt hver for sig, bør analyseres og udnyttes. EU har endnu ikke været i stand til at udnytte sit teknologiske potentiale fuldt ud. Ved at samle det bedste i Europa og udvikle offentligt-private partnerskaber og samarbejde mellem medlemsstaterne, hvor fordelene er større for samfundet end for den private sektor, vil man kunne udnytte dette potentiale bedre.

Retningslinje nr. 10. For at styrke det europæiske industrielle grundlags konkurrencefordele har Europa brug for en solid industristruktur på hele sit område. Den moderne og aktive industripolitik, der er nødvendig, indebærer en styrkelse af det industrielle grundlags konkurrencefordele, herunder ved at bidrage til et skabe attraktive rammevilkår for både produktion og serviceydelse, samtidig med at det sikres, at indsatsen er komplementær på nationalt, transnationalt og europæisk plan. Medlemsstaterne bør: 1. først identificere ekstra nytteværdi og konkurrenceevnefaktorer i de industrielle nøglesektorer og tackle de udfordringer, der ligger i globaliseringen; 2. dernæst fokusere på udvikling af nye teknologier og markeder. a) Det indebærer især et engagement i at fremme nye teknologiinitiativer baseret på offentligt-private partnerskaber og samarbejde mellem medlemsstaterne, der kan hjælpe med at tackle klare markedssvigt. b) Det indebærer også, at de skaber og udvikler netværk bestående af regionale eller lokale klynger i hele EU med større inddragelse af SMV'erne. Se også den integrerede retningslinje »At forbedre matchningen af arbejdsmarkedsbehovene« (nr. 20).

Fremme af en bæredygtig ressourceanvendelse

Hvis Unionen fortsat skal have succes, må der også tages fat på en række ressource- og miljømæssige udfordringer, der ellers vil virke som en bremse for den fremtidige vækst. I den forbindelse har den seneste udvikling i oliepriserne og de videre udsigter herfor understreget, hvor vigtigt spørgsmålet om energieffektivitet er. Det er vigtigt at føre en politik til fremme af energieffektivitet, hvis den europæiske økonomi skal gøres mindre sårbar over for svingninger i oliepriserne. Hvis der ikke tages fat på disse udfordringer nu, vil de økonomiske omkostninger i forbindelse med indsatsen blive endnu større. Det indebærer for eksempel, at der må indføres foranstaltninger til en mere rationel ressourceanvendelse. Foranstaltninger på dette område vil også være vigtige for at tackle klimaproblemet. I den forbindelse er det vigtigt, at medlemsstaterne fornyer deres bestræbelser for at opfylde forpligtelserne i henhold til Kyoto-protokollen. Medlemsstaterne bør især fortsat bekæmpe klimaændringer med det mål, at den globale temperatur ikke må stige med mere end 2 °C i forhold til det førindustrielle niveau, samtidig med at Kyoto-målene gennemføres på en omkostningseffektiv måde. Medlemsstaterne bør engagere sig i at standse tabet af biodiversitet inden 2010, navnlig ved at indarbejde et sådant krav i andre politikker, i betragtning af biodiversitetens betydning for visse økonomiske sektorer. Anvendelsen af markedsbaserede instrumenter, således at priserne bedre afspejler miljøskader og samfundsmæssige omkostninger, spiller en nøglerolle i den forbindelse. Fremme af udvikling og brug af miljøvenlige teknologier, flere grønne offentlige indkøb, under særlig hensyntagen til SMV'er, og fjernelse af tilskud, der har negative miljøvirkninger, samt andre politikinstrumenter kan forbedre de innovative resultater i de berørte sektorer og øge deres bidrag til en bæredygtig udvikling. EU-virksomhederne er for eksempel blandt de førende i verden med hensyn til at udvikle nye vedvarende energiteknologier. Navnlig i en situation, hvor der er et konstant opadgående pres på energipriserne, og der bliver stadig flere trusler mod klimaet, er det vigtigt at presse på for at forbedre energieffektiviteten som et bidrag til såvel vækst som bæredygtig udvikling.

Retningslinje nr. 11. For at tilskynde til bæredygtig ressourceanvendelse og styrke synergierne mellem miljøbeskyttelse og vækst bør medlemsstaterne: 1. prioritere energieffektivitet og kraftvarme-produktion, udvikling af bæredygtige, herunder vedvarende, energikilder og hurtig spredning af miljøvenlige og miljøeffektive teknologier, a) dels inden for det indre marked, navnlig på transport- og energiområdet, bl.a. med henblik på at gøre den europæiske økonomi mindre sårbar over for svingninger i oliepriserne, b) dels over for resten af verden som en sektor med et betydeligt eksportpotentiale; 2. fremme udviklingen af midler til internalisering af eksterne miljøomkostninger og afkobling af økonomisk vækst fra miljødelagelser. Gennemførelsen af disse prioriteter bør være i overensstemmelse med gældende fællesskabslovgivning og med de tiltag og instrumenter, der foreslås i handlingsplanen for miljøteknologier (ETAP), bl.a. ved a) anvendelse af markedsbaserede instrumenter, b) risikofonde og FoU-midler, c) fremme af bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre, herunder flere grønne offentlige indkøb, d) særlig hensyntagen til SMV'er og e) en reform af tilskud, der har betydelige negative miljøvirkninger og er uforenelige med en bæredygtig udvikling, med henblik på en gradvis fjernelse; 3. forfølge målet om at standse tabet af biodiversitet inden 2010, navnlig ved at indarbejde et sådant krav i andre politikker, i betragtning af biodiversitetens betydning for visse økonomiske sektorer; 4. fortsat bekæmpe klimaændringer og samtidig gennemføre Kyoto-målene på en omkostningseffektiv måde, navnlig i forhold til SMV'er. Se også den integrerede retningslinje »At fremme en vækst- og beskæftigelsesorienteret samt effektiv ressourceallokering« (nr. 3).

Selv om der er generel enighed om de potentielle fordele ved et indre europæisk marked, er det tempo, hvori direktiverne om det indre marked omsættes, fortsat skuffende lavt. Desuden bliver direktiverne ofte hverken gennemført eller anvendt korrekt, hvilket illustreres af de mange overtrædelsesprocedurer, der bliver indledt af Kommissionen. Medlemsstaterne bliver nødt til at samarbejde mere positivt indbyrdes og med Kommissionen for at sikre, at de giver deres borgere og erhvervsliv det fulde udbytte af lovgivningen om det indre marked. For eksempel er der meget, der kan forbedres i den praksis, der benyttes ved offentlige indkøb. Sådanne forbedringer vil vise sig ved, at en større del af de offentlige indkøb bliver sendt i udbud. Desuden vil flere åbne udbud kunne give medlemsstaterne betydelige budgetbesparelser.

Retningslinje nr. 12. For at udbygge og uddybe det indre marked bør medlemsstaterne: 1. sætte mere fart i gennemførelsen af direktiverne om det indre marked; 2. prioritere en strengere og bedre håndhævelse af lovgivningen om det indre marked; 3. fjerne de tilbageværende hindringer for grænseoverskridende aktiviteter; 4. anvende EU's regler om offentlige indkøb effektivt; 5. fremme et fuldt funktionsdygtigt indre marked for tjenesteydelser, samtidig med at den europæiske sociale model bibeholdes; 6. fremskynde integrationen af de finansielle markeder ved hjælp af en konsekvent og sammenhængende gennemførelse og håndhævelse af handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser. Se også den integrerede retningslinje »At forbedre matchningen af arbejdsmarkedsbehovene« (nr. 20).

B.2. At gøre Europa til et mere attraktivt sted at investere og arbejde i

Den Europæiske Unions tiltrækningskraft som investeringssted afhænger blandt andet af, hvor store og åbne dens markeder er, af reguleringsmiljøet og af arbejdsstyrkens og infrastrukturens kvalitet.

Udbygning og uddybelse af det indre marked

Det indre marked for varer er relativt velintegreret, men markedet for tjenesteydelser er fortsat juridisk set eller i praksis temmelig fragmenteret, og arbejdskraftens mobilitet er fortsat lav i Europa. For at fremme vækst og beskæftigelse og styrke konkurrenceevnen skal det indre marked for tjenesteydelser være fuldt funktionsdygtigt, samtidig med at den europæiske sociale model bibeholdes. Det Europæiske Råd har henstillet, at der inden for lovgivningsprocessens rammer udfoldes alle bestræbelser for at skabe en bred konsensus om at arbejde hen imod et indre marked for tjenesteydelser. Hvis hindringerne for grænseoverskridende aktiviteter fjernes, vil der også kunne opnås betydelige effektivitetsgevinster. Endelig vil en fuldstændig integration af finansmarkederne kunne øge outputtet og beskæftigelsen ved at muliggøre en mere effektiv kapitalallokering og skabe bedre vilkår for erhvervsfinansiering.

Sikring af åbne og konkurrenceprægede markeder i og uden for Europa

Den åbne verdensøkonomi giver nye muligheder for at stimulere væksten og konkurrenceevnen i den europæiske økonomi. Konkurrencepolitikken har i høj grad bidraget til at sikre lige vilkår for virksomheder i EU, og den kan også bruges til at se på den bredere regulatoriske ramme omkring markederne med henblik på at fremme vilkår, der tillader virksomhederne at konkurrere effektivt. En yderligere åbning af de europæiske markeder for konkurrence kan opnås ved at nedbringe det generelle niveau for den resterende statsstøtte. Disse bestræbelser skal ledsages af en omlægning af resterende statsstøtte til støtte til visse horisontale mål. Revisionen af reglerne om statsstøtte bør give et yderligere skub i denne retning.

Strukturreformer, der gør det lettere at komme ind på markedet, er et redskab, der er særligt effektivt til at fremme konkurrence. Det vil især betyde noget på markeder, der tidligere var beskyttet mod konkurrence på grund af konkurrencebegrænsende adfærd, monopoler eller overregulering (f.eks. kan tilladelser, licenser, minimumskapitalkrav, juridiske barrierer, butikkers åbningstider, regulerede priser osv. hindre udviklingen af et effektivt konkurrencemiljø) eller på grund af handelsbeskyttelse.

Desuden vil gennemførelsen af foranstaltninger, der allerede er vedtaget med henblik på at åbne netværksindustrierne for konkurrence (inden for elektricitet og gas, transport, telekommunikation og posttjenester), kunne betyde lavere priser generelt og større valgmuligheder, samtidig med at der sikres levering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse til alle borgere. Konkurrence- og reguleringsmyndighederne må sørge for, at der er konkurrence på de liberaliserede markeder. Samtidig skal der sikres tilfredsstillende levering af høj kvalitet og til overkommelige priser af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse.

Åbenhed udadtil for handel og investeringer også i en multilateral sammenhæng, så både eksporten og importen øges, er en væsentlig spore til vækst og beskæftigelse og kan således styrke gennemførelsen af strukturreformer. Et åbent og stærkt system af handelsregler på verdensplan er af afgørende betydning for den europæiske økonomi. En vellykket indgåelse af en ambitiøs og afbalanceret aftale inden for rammerne af Doha-runden samt udvikling af bilaterale og regionale frihandelsaftaler vil yderligere kunne åbne markederne for handel og investeringer og således bidrage til at øge den potentielle vækst.

Retningslinje nr. 13. For at sikre åbne og konkurrenceprægede markeder i og uden for Europa og høste fordelene ved globaliseringen bør medlemsstaterne prioritere: 1. fjernelse af reguleringsmæssige barrierer, handelshindringer og andre barrierer, der på urimelig vis hindrer konkurrence; 2. en mere effektiv håndhævelse af konkurrencepolitikken; 3. en selektiv markeds- og regelscreening fra konkurrence- og reguleringsmyndighedernes side for at identificere og fjerne hindringer for konkurrence og markedsadgang; 4. reduktion af konkurrenceforvridende statsstøtte; 5. omlægning af støtten i tråd med den kommende fællesskabsramme, så den rettes mod visse horisontale mål såsom forskning, innovation og optimering af de menneskelige ressourcer samt mod velidentificerede markedssvigt; 6. fremme af åbenhed udadtil, også i en multilateral sammenhæng; 7. fuld gennemførelse af de foranstaltninger, der er vedtaget for at åbne netværksindustrierne for konkurrence, med henblik på at sikre en effektiv konkurrence på de integrerede europæiske markeder. Samtidig har effektive tjenesteydelser af almen økonomisk interesse en væsentlig rolle at spille i en konkurrencepræget og dynamisk økonomi.

Forbedring af den europæiske og den nationale regulering

Markedsreguleringen er vigtig, hvis der skal skabes et miljø, hvor der kan foregå handelstransaktioner til konkurrencedygtige

priser. Den skal også korrigere for markedssvigt og beskytte markedsdeltagerne. Den samlede indvirkning af reguleringer kan imidlertid medføre væsentlige økonomiske omkostninger. Det er derfor vigtigt, at reguleringerne er velgennemtænkt og rimeligt afvejede. Kvaliteten af det europæiske og de nationale reguleringsmiljøer er et spørgsmål, hvor der er et fælles engagement og et delt ansvar på såvel EU- som medlemsstatsplan.

Når medlemsstaterne forbereder eller reviderer lovgivning, bør de systematisk vurdere omkostninger og gevinster ved deres lovgivningsinitiativer. De bør forbedre kvaliteten af deres regulering, samtidig med at de fastholder deres mål. Dette indebærer, at de skal høre relevante interessenter. I Kommissionens tilgang til en bedre regulering bliver de økonomiske, sociale og miljø-mæssige virkninger af nye eller reviderede love og regler vurderet nøje for at identificere de potentielle afvejninger og synergier mellem forskellige politikmål. Desuden bliver det undersøgt, om den eksisterende regulering kan forenkles, og dens indvirkning på konkurrenceevnen bliver vurderet. Endelig er der ved at blive udviklet en fælles fremgangsmåde til måling af de administrative omkostninger ved nye og eksisterende love og regler. Medlemsstaterne bør etablere systemer til forenkling af den eksisterende regulering. De bør foretage brede høringer om omkostninger og gevinster ved deres reguleringsinitiativer eller manglende sådanne, især hvis der er tale om afvejninger mellem forskellige politikmål. Medlemsstaterne bør også sikre, at relevante alternativer til regulering fuldt ud tages i betragtning.

Der kan derfor opnås markante forbedringer i reguleringsmiljøet, hvis der anlægges en cost-benefit-betragtning i forbindelse med regulering, herunder inddragelse af administrative omkostninger. Det er især vigtigt for små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der normalt kun har begrænsede ressourcer til at håndtere den administration, de bliver pålagt af både fællesskabslovgivning og national lovgivning.

Retningslinje nr. 14. At skabe et mere konkurrencedygtigt erhvervs-miljø og tilskynde til privat initiativ gennem bedre regulering. Medlemsstaterne bør: 1. mindske den administrative byrde for virksomhederne, især SMV'er og nyetablerede virksomheder; 2. forbedre kvaliteten af deres eksisterende og nye love og regler, men samtidig fastholde deres mål ved en systematisk og stringent vurdering af de økonomiske, sociale (herunder sundhedsmæssige) og miljømæssige virkninger, idet de tager hensyn til og gør fremskridt i målingen af den administrative byrde i forbindelse med regulering, samt virkningen på konkurrenceevnen, også i relation til håndhævelsen; 3. tilskynde til at udvikle virksomhedernes sociale ansvar.

Europa bliver nødt til at gøre noget mere effektivt ved iværksætterånden, og der er behov for flere nye virksomheder, der er villige til at gå i gang med kreative eller innovative ventureselskaber. Der må tilskyndes til, at der i alle former for uddannelse, både almen og faglig, indgår iværksætterkultur og tilvejebringelse af relevante kompetencer. Iværksætterdimensionen bør integreres i den livslange læringsproces lige fra skolen. Med henblik herpå anbefales det at oprette partnerskaber med virksomheder. Andre måder at fremme virksomhedsoprettelse og deres vækst på er at forbedre adgangen til finansiering og styrke økonomiske incitamenter, herunder indførelse af skattesystemer, der belønner succes, nedbringelse af indirekte lønomkostninger og reduktion af de administrative byrder for nyetablerede virksomheder, navnlig ved tilbud om relevant hjælp til virksomhederne, især til unge iværksættere, f.eks. indførelse af kvikskrankeordninger og fremme af nationale støttenetværk for virksomheder. Der må lægges særlig vægt på at gøre virksomhedsoverdragelse lettere og forbedre rednings- og omstrukturingsprocedurer, især ved hjælp af mere effektive konkurslove.

Retningslinje nr. 15. At fremme en mere iværksætterorienteret kultur og skabe et miljø, der støtter SMV'er. Medlemsstaterne bør: 1. forbedre adgangen til finansiering for at fremme SMV'ernes oprettelse og vækst, især ved mikrolån og andre former for risikovillig kapital; 2. styrke de økonomiske incitamenter, bl.a. ved at forenkle skattesystemerne og nedbringe de indirekte lønomkostninger; 3. styrke SMV'ernes innovative potentiale og 4. sørge for relevant supportservice, f.eks. indførelse af kvikskrankeordninger og fremme af nationale støttenetværk for virksomheder for at fremme deres oprettelse og vækst i overensstemmelse med chartret om små virksomheder. I tillæg hertil bør medlemsstaterne styrke uddannelse i iværksætterkultur for SMV'er. De bør ligeledes lette virksomhedsoverdragelse, om nødvendigt modernisere konkurslovene og forbedre rednings- og omstrukturingsprocedurerne. Se også den integrerede retningslinje »At fremme en effektiv vækst- og beskæftigelsesorienteret ressourceallokering« (nr. 3) og »At fremme alle former for innovation« (nr. 8) samt nr. 23 og 24.

kunne fremme international handel og bringe næring til det indre markedes dynamik. Desuden vil den igangværende liberalisering af de europæiske netværksindustrier fremme konkurrence og generere effektivitetsgevinster i disse sektorer.

Hvad angår fremtidige investeringer i europæisk infrastruktur må gennemførelsen af de 30 prioriterede transportprojekter, som Europa-Parlamentet og Rådet har anført i retningslinjerne for det transeuropæiske net (TEN), og gennemførelsen af de grænseoverskridende »quick-start«-projekter for transport, vedvarende energi og bredbåndskommunikation og forskning, der er anført i det europæiske vækstinitiativ, samt gennemførelsen af transportprojekter støttet af Samhørighedsfonden betragtes som en prioritet. Der må også gøres noget ved problemerne med flaskehalse inden for landenes infrastrukturer. Passende prissætningssystemer for infrastrukturerne kan bidrage til en mere effektiv anvendelse heraf, og der kan udvikles en bæredygtig balance mellem transportformerne.

Retningslinje nr. 16. At udvide, forbedre og sammenkoble infrastrukturen i Europa og færdiggøre prioriterede grænseoverskridende projekter med det særlige formål at opnå større integration af de nationale markeder inden for det udvidede EU. Medlemsstaterne bør: 1. udvikle passende betingelser for ressourceeffektive transport-, energi- og ikt-infrastrukturer — som en prioritet dem, der indgår i det transeuropæiske net (TEN) — ved at supplere fællesskabsmekanismerne, især i grænseoverskridende dele og i udkantområder, hvilket er en væsentlig forudsætning for, at netværksindustrierne med succes kan åbnes for konkurrence; 2. overveje at udvikle offentlig-private partnerskaber; 3. overveje spørgsmålet om passende prissætningssystemer for infrastrukturerne for at sikre effektiv brug af infrastrukturer og udvikling af en bæredygtig balance mellem transportformerne, idet der lægges vægt på teknologiskift og innovation og tages behørigt hensyn til miljøomkostninger og virkning på væksten. Se også den integrerede retningslinje »At lette spredning og effektiv anvendelse af ikt og udvikle et fuldt ud inkluderende informationssamfund« (nr. 9).

Udbygning og forbedring af europæisk infrastruktur

En moderne infrastruktur er en vigtig faktor, der har betydning for, hvor attraktive steder er. Den er fremmende for mobilitet for personer, varer og tjenesteydelser i hele EU. Moderne transport-, energi- og elektroniske kommunikationsinfrastrukturer er en vigtig faktor i den revitaliserede Lissabon-strategi. Hvis transportomkostningerne reduceres og markederne udvides, vil man med indbyrdes forbundne, interoperable transeuropæiske net

Udfærdiget i Bruxelles, den 12. juli 2005.

På Rådets vegne

G. BROWN

Formand